

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Urbant landbruk: en typologi

Sebastian Eiter

NIBIO – Avdeling for landskapsovervåking

Urban landbruk: 2 hovedtyper

«Urban farming»

- Forretningsmodell tilpasset til å dra nytte av nærhet til by
 - Lokale produkter
 - Lokale tjenester

«Urban food gardening»

- Oftest liten økonomisk avhengighet av produktene
- Gjerne sosiale formål

Urban landbruk: 14 undertyper

«Urban farming»

- Local food farms
 - Leisure farms
 - Educational farms
 - Experimental farms
 - Social farms
 - Therapeutic farms
 - Agri-environmental farms
 - Cultural heritage farms
- ulike hovedformål
-

«Urban food gardening»

- Family gardens individuell
- Allotment gardens - - - - -
- Educational gardens
- Therapeutic gardens i fellesskap
- Community gardens —————
- Squatter gardens ulovlig

Local food farm

- Direktesalg/selvplukk
- Bondens marked, Bønder i by'n osv.
- Andelsjordbruk

Leisure farm

- Gårdsturisme
- Gårdsrestaurant
- Hestesenter

Educational farm

- Landbruksskoler
- Landbruksuniversitet
- Pedagogiske sentre
(besøksgårder for skoleklasser)

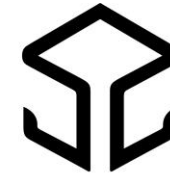

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Experimental farm

- Forsøkgårder
- Gjør bruk av forskerkompetanse

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Social farm

Therapeutic farm / Care farm

- Integrering av handikappede
- Tilbakeføring av psykisk syke, rusmisbrukere osv.
- «Grønn omsorg»

Agri-environmental farm

- Fremme biologisk mangfold
- Del av grønn infrastruktur
- Bruk av organisk avfall
- Flomforebygging
- Klimatilpasning
(f.eks. karbonlagring)

Cultural heritage farm

– Museumsjordbruk

Family garden

- Matproduksjon på egen eiendom
- I by, forsted eller bare bynært
- Store forskjeller etter dominerende boligtype og mht. faktisk behov (matpriser)
- Individuelle aktiviteter
- Ikke på den politiske agendaen

Allotment garden

- To undertyper i Norge
 - Parsellhage
 - Kolonihage
- I og nær byer
- Offentlig eid areal (oftest)
- Lag/forening som drifter
- Leieparseller
- Hovedformål gjerne endret over tid: fra selvberging til fritidsbruk

(Foto: Esther Veen)

Educational garden

- To undertyper
 - Tilknyttet utdanningsinstitusjon (skole eller barnehage)
 - Tilgjengelig for offentligheten
- Utbredelse avhengig av offentlig støtte / administrativ ramme
- Personlig engasjement av enkelte lærere eller andre ansatte

Therapeutic garden

- I tilknytning til omsorgs- eller pleieinstitusjon (sykehus, sykehjem)
- «Sansehage»

Community garden

- Relativt nytt fenomen
- Gjerne små arealer (inkl. dyrkingskasser)
- Mest på offentlig eid areal
- Gjerne grasrotinitiativer
- Brukskontrakt eller «okkupasjon»
- Hovedformål: sosialt fellesskap, læringsfellesskap
- Andre formål: utdanning/ oppdragelse, kulturelle aktiviteter

(Foto: Ellen Marie Forsberg)

Squatter garden

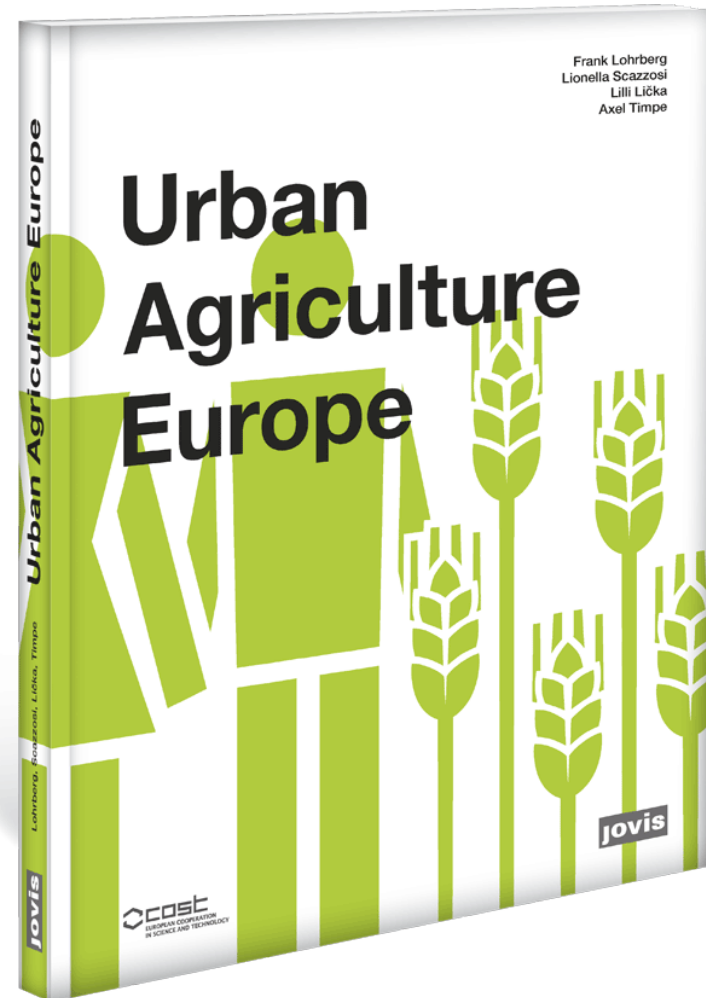
- Ubrukte arealer
«okkupert» til
matproduksjon
- Individuelt eller i fellesskap
(allotment/community)
- «Geriljahage»

Referanse

Simon-Rojo, M., Recasens, X., Callau, S., Duzi, B., Eiter, S., Hernández-Jiménez, V., Laviscio, R., Lohrberg, F., Pickard, D., Scazzosi, L. & Vejre, H. 2015. **“Chapter 1.2: From urban food gardening to urban farming.”**

In: Lohrberg, F., Lička, L., Scazzosi, L. & Timpe, A. (eds.) *Urban Agriculture Europe*, pp. 22–28. Jovis Publishers, Berlin.

COST-Action Urban Agriculture Europe

http://www.cost.eu/domains_actions/tud/Actions/TD1106

<http://www.urban-agriculture-europe.org/>

